منالەكان باڵۆن هەڵدەدەن

هێمن مەحمود-دەربەندیخان

سەعات 10,59 دەقیقەی شەوی پێنج شەممەی كۆتاییەكانی مانگی ئاب سەلمانی كوڕی مامۆستا عەلی لەبەرزاییەكەی خواری تونێلەكەوە لەمانگەشەویكی هێمندا كە تەنها بۆ مردن نەدەشیا كەوتەخوارەوەو دەستبەجی مرد.

ئێمە لە یاریگا تارتانەكەی تەنیشت ئەو شەقامە گشتیەی كەلەتونیلەكەوە دێتە خوارەوەو فەرعێكی بۆ ناوشارو فەرعێكی بۆ رۆژئاوای شار دەروات كۆمەڵێك گەنجی گەرەك بوین شەوانی هاوین كۆدەبوینەوەو لەو یاریكایە بەبرە پارەیەكی كەم تا دەرنگانێكی شەو یاریمان دەكرد.

من سەلمانم لەدوورەوە دەناسی، هەمیشە بێدەنگ و تەنها، بەردەوام دەستی دەكرد بە پانتۆڵەكەیداو زۆربەی شەوان خۆی دەدا بەسەر ئەو ئاسنەی كە وەك محاجەرەیەك لەو بەرزاییەدا دروستكرابوو و دەیڕوانی بەسەر یاریگاكەی ئێمەدا، هەندێ جاریش دەهات هەردوو دەستی دەگرت بە تەلی چواردەوری یاریگاكەوە و لەتیشكی ئەو بلاجكتۆرانەی دەڕوانی كە هێندە بەهێزبون هەر بەسەیركردنێكی چاویان دەهێنایە ئێش.

كاكی لێكۆڵەر من خۆم ئەو شەوە بینیم، كراسە سپییەكەی لەژێر تیشكی زەردی بلاجكتۆرەكەدا دەدرەوشایەوە، پانتۆڵیكی مەیلەو رەساسی لەپێدابوو، بەڵی ...بەڵی.... من ئەو شەوە دوو جار بینیم، بۆچی درۆبكەم دووچاری رێك بینم.

یەكەمجار كە بینیم لەتەنیشتی تەلی یاریگاكەوە وەستابوو پێچەوانەی هەموجارێك ئەمجارە خۆی نەدابوو بەسەر تەلەكەدا و دوریگرتبوو، من بەرەو رووی یاریزانێكی تیپەكەی بەرامبەرمان كە تۆپەكەی پێبو بەخێراییەكی وا دەرِوشتم بەرەو رووی كە ناچاربوو بەرلەوەی پێبگەم شوتێكی توندی وەهام لیبدا كە بكەوم و تۆپەكە بكەوێتە دەرەوەی یاریكاكە.

خوا شایەتە جەنابی لێكۆڵەر چۆنت بۆ دەگێڕمەوە ئاوەهایە، ئاوڕێكی تەنیشتم دایەوە بۆ ئەوەی سەیری تۆپەكە بكەم سەلمانم بینی، بەڵام خوا شایەتە وەك ئەوەی پەیكەرێك ببینم، وەك ئەوەی جەستەیەكی مردوو ببینم، جەناب وەك ئەوەبو ئەو كوڕە هەر كەدونیا تاریكبووە مردبیت و گیانی لەدەستدابیت و بەڵام ڕێ یش بكات.

تا تۆپەكە نەكەوتە بەرپێی وە ئاگا نەهات، بێ ئەوەی هیج قسەیەك بكات بەسەروچاوێكەوە خوای باری و تەعالا كە بۆنی مردنی لێدەهات تۆپەكەی بۆ هەڵداینە ئەمدیوەوەو لەژێر تیشكی بلاجكتۆرەكاندا ونبوو.

جاری دوهەمیش كە بینیم گەورەم هێشتا ئێمە یاریمان دەكرد، ئاخر گەورەم خۆتدەزانی مانگە شەوەكانی ئاب خۆشترین كاتن بۆ یاریی نەك بۆ كەوتنە خوارەوەو خۆكوشتن، زۆرینەی منالەكانی شاریش چەند شەوێكی كەمبو فێری هەڵدانی باڵۆن بووبون كە لەئاسمانی شاردا و لەژێر تیشكی مانكەشەودا دەتوت ئەستێرەی بچوك بچوكن و دەدرەوشێنەوە، لەو باڵۆنە گەورە گەورانە ناڵیم كە لەسەتەلایتدا دەیبینین، نا ئەم باڵۆنانە بچوكن و زۆر بەرزنابنەوە، بەڵكو بەهۆی ئەو ئاگرە بچوكەی ناوییەوەوە تا مەسەفایەكی كەم لەئاسماندا بەرزدەبنەوەو دواتر دەكوژێنەوە، ئەو شەوە ئاسمان یەك پارچە باڵونی ئاگراوی بچوك بچوك بوو گەورەم، هەرچەندە وابزانم ئێوە بەبیانوی ئەوە ی سەر لەفڕۆكە تێك دەدات هەڵدانی ئەو باڵۆنانەتان لەمناڵان قەدەغەكردبوو، بەڵام ئاخر كوا فرۆكە ڕێی دەكەویتە ئەم شارەوە، بەڵام مناڵ.... باشە... باشە گەورەم دێمەوە سەر باسەكەی خۆمان، ئا.. ئێمە هێشتا لەناوەراستی گیمی كۆتایدا بوین من بۆ جاری دووەم سەلمانم بینی خۆی دابوو بەسەر محاجەرەكانی بەرزاییەكەدا، من زۆر ماندوبوم، تیپەكەی ئێمە لەنزیك گۆڵی تیپەكەی بەرامبەرمان فاوڵێكیان لەسەر گرتبوون، نازانم سەعات چەندبوو، من لەدوای دواوە بوم بۆ ساتێك دانیشتم، سەرم بەرزكردەوە بۆ گردەكەی بەرامبەرمان، لەدورەوە سەلمانی كوڕی مامۆستا عەلیم بینی وەك هەموو جار خۆی دابوو بەسەر محاجەرە ئاسنینەكاندا، ویستم بیری لێبكەمەوە ئەو كوڕە ئەمشەو وەك شەوانی دیكە نیە بەڵام كە ناوبژیوانەكە فیكەی لێدانی فاوڵەكەی لێدا بیرم نەكردەوەو ئاگام لێی نەما و هەر ئەوەندە لێی دەزانم.

سەلمانی كوری مامۆستا عەلی، تەمەن 25 ساڵ، هاورێی یەك پۆل بوین، تاوەكو ئامادەیشمان تەواوكرد پێكەوە بوین، بەڵام كە ئەو چوو بۆ پەیمانگا و من رۆشتم بۆ زانكۆ ئیدی زۆر ئاگامان لەیەك نەما.

كورێكی سپی پێستی بێدەنگ بوو، هەمیشە چاوەكانی لەبێتاقەتیدا خەواڵو دەینواند، گرنگییەكی لەڕابەدەری بە دانەكانی دەدا هەربۆیە هەمیشە كە زەردەخەنەیەكی سادەشی دەكرد لەژێرەوە دانەكانی وەك وردە بەفر سپی دەچونەوە.

بەرێز سەرگەورەی لێکوڵەرەوان من دەتوانم وەسفێکی دەقیقی ئەو کوڕەتان بۆ بکەم، یەکەم لەبەرئەوەی جاروبار رۆمان و چیرۆك دەخوێنمەوەو کەسایەتیەکان باش دەناسم، دوهەمیش بەرلەوە ی ئەو شەوە سەلمان خۆی لەو بەرزاییە نەعلەتیە هەڵبداتە خوارەوە من بینیم و پێکەوە قسەمان کرد.

ئا..ئا.. بینم و تەوقەشمان کرد، ماوەیەکی زۆر بوو نەمدیبو،دەمزانی لەبری ئەوەی وەك باوکی ببێتە مامۆستا دوکانیکی مۆبایل چاککردنی دانابوو،ئەو عەشقێکی زۆری هەبوو بۆ مۆبایل، هەمیشە بەپێکەنینێکی گاڵتەجاڕانەوە دەیوت مەعقول نیە باوك و کوڕ لەیەك ماڵدا مامۆستابن، هەموو ماڵێك یەك مامۆستای کافییە.

جەنابی لێکۆڵەر نازانم بەرێزتان زەوقی رۆمان خۆیندنەوەتان هەیە یان نا؟. من ئەو شەوە لەسەربان خەریکی خوێندنەوەی رۆمانی (ئێوارەی پەروانە) بەختیار عەلی بووم، مانگەشەوێکی جوانبوو، تیشکی مانگ ئەوەندە بەهێزبوو بەدەگمەن ئەستێرە بە دەرەوەبوو، جاروباریش سەیرکردنی ئەو باڵۆنانەی کە منالانی گەرەك فێربوبون هەڵیدەن بۆ ئاسمان خویندنەوەکەیان دەپچڕاندم، بەهەرحاڵ..برازایەکم هەیە یەك ساڵانە، ئەوشەوە بۆ نەگبەتی لەماڵمان بوو لەحەوشەکەدا زۆر دەگریا، سەعات چەندبوو؟...ئا...سەعات 10.30، لەداخی گریانی ئەو منالە و سەیرکردنی ئەو باڵۆنانەی کە هەرسات ناساتێك هەڵدەکرانە ئاسمان رۆمانەکەم فرێدا و هاتمە دەرەوە جگەرەیەك بکێشم و ئیسراحەتێك بکەم.

بەو شەقامە درێژەدا هاتم کە سەرەتاکەی دەگەشتە شەقامی ژێر تونیلەکەو دەیڕوانی بەسەر یاریگاکەدا.

بەرێز لێپرسراوی لێکۆڵەرەوان بۆخۆم خەیاڵم دەکردو جگەرە بەدوای جگەرەدا دەمکیشا لەپڕ سەلمانم بینی خۆی دابوو بەسەر موحاجەرەکەداو خەریکی مۆبایلەکەی بوو کە منی بینی یەکسەر خستیەوە گیرفانی.

کە تەوقەمان کرد هەستم بە ساردی دەستی کرد، چاوانی بە چواردەوری خۆید ا دەگێڕا، بێ ئەوەی لێی بپرسم وتی ئەمشەو هاتوم سەیری یاری ئەو گەنجانە بکەم، تاقەتم نەبوو،وتم مانکە شەوێکی خۆشە، منیش لەماڵەوە لەداخی گریانی منالێ هاتومەتە دەرەوە، پێکەنێکی کورتی کردو وتی خۆت بدە بەسەر ئەم محاجەرانەداو لەو بەرزاییەوە سەیر گڵۆپەکانی شاربکە، دەزانم تۆ لەناو رومان و چیرۆکدا دەژیت چی وێنەیەك هەیە لەمە جوانتر، شارێك لەژێر تیشکی مانگێکی تەنهاو جارناجارێکیش روناکی ئەو باڵۆنانە تەنهایی مانگ تێکدەدەن.

من وتم بۆیە هاتومەتە دەرەوە لەدونیای ناو کتێبەکان دەرەچم تۆش دەمبەیتەوە بۆ ئەوێ، وتی هاوڕێی بەرێزم ئەمە کتێب نیە ئەمە واقیعە، سەیرکە، دەستی لێبدە، هەستی پێبکە ئەو گەنجانە یاریی دەکەن، منالان منالی خۆیان بەهەڵدانی ئەو باڵۆنانەوە بەسەردەبەن، مانگیش لەو سەری سەرەوە لەم شارە دەڕوانێت کە گڵۆپەکانی دەیانەوێت لەروناکی مانگ کەمبکەنەوە..هاوڕێی بەرێز چی هەیە لەمە جوانتر...دەتوانیت ئەمانە لەناو کتیبەکاندا ببینیت، هەستی پێبکەیت، دەستی لێبدەیت..دەتوانیت..

راستیت دەوێ جەنابی ئەفسەر من زۆر تاقەتی قسەم نەبوو هاتبوم بۆنی دواین شەوەکانی مانکی ئاب هەڵمژم، هەربۆیە جگەرەیەکم داپێی و سەیرێکی سەعاتەکەی دەستم کرد 10,45 دەقیقە بوو ماڵئاوایم لێکردو تاوەکو بەیانی نەڕۆشتم بۆ فەرمانگە نەمزانی مردووە.

ئەو ساتەی کە سەلمان مرد مامۆستا عەلی باوکی سەلمان بەقات و بیجامەیەکەوە لەسەر قەنەفەیەك دانیشتبوو چاوەڕوانی دواین هەواڵەکانی کەناڵی جەزیرەی دەکرد، دایکی سەلمانیش کەهیچ خوێنەوارییەکی نەبوو لەکەڵ کچەیدا کە بەبۆنەی پێنج شەمەو هەینیەوە لەشارێکی دورەوە هاتبویەوە بۆ ماڵ باوکی خەریکی شۆردنی منالی کچەکەی بون.

مامۆستا عەلی وەك هەموجار کە کۆنترۆڵەکەی دەگرت بەدەستیەوە نەیدەهێلا کەس تەماشای هیچ بکات کەناڵی جەزیرە نەبێت، جاروباریش دەهاتەوە بۆ لای کەناڵە کوردییەکان بەڵام هەرزوو هەندێك قسەی لەبەرخۆیەوە دەکرد کە کەس نەیدەزانی جنێوە یاخود گلەیی یەکسەر دەیگۆڕین.

رێك وەك هەموو شەوانێك و لەکات و ساتی خۆیدا لە سەعات 11,30 مامۆستا عەلی مۆبایلەکەی هەڵگرت و تەلەفونی بۆ سەلمان کرد، سەلمان هیچ هەواڵێکی نەبوو.

مامۆستا عەلی بە ئەزمون و شارەزایی خۆیی لەهاتنی هەر پێشهاتێکی ناخۆشدا روخساری تێکچوو و خۆی کۆکردەوە .

خێزان و کچەکەشی کە خەریکی گۆرینی منالەکەبوون کە هەر لەئێوارەوە بەگوێی مامۆستایان نەکردبوو بیشۆن لەو درەنگانەدا نەبێت ، هەستیان کرد مامۆستا عەلی شێواوە.

ژنەکەی منالەکەی فڕێدا بەڵام خودا رەحمی کرد کچەکەی گرتییەوە ئەگینا دەموولوتی دەشکا رووەو پیاوەکەی رایکرد، مامۆستا بەویقاری کەسێك کە دەتوانێت خۆی رابگرێت لەکاتی ناخۆشیدا وتی ژنەکە هیچ نیە رەنگە سەلمان ئاگای لەمۆبایلەکەی نەبێت وەڵام ناداتەوە.

مامۆستا عەلی دەیزانی کوڕەکەی بەشێوەیەکی وەها پەروەردە نەکردوە ئاگای لە مۆبایل نەبێت و لەکات و ساتی خۆیدا وەڵامی تەلەفونەکان نەداتەوە و نەیەتەوە بۆ ماڵەوە.

پانتۆڵە ڕەشەکەی کردە پێ و کراسە شینە خەت خەتەکە کردە بەری کە ئەم بەیانییە کڕیبوی و ئێوارە سەلمان بۆی ئوتو کردبوو.

هاتە دەرەوەو تەلەفونی بۆ براکانی کرد، ئەوەشی بیرنەچوو کە تەلەفونێکیش بۆ بەڕێوەبەر ی پۆلیس بکات کە ساڵانێکی زۆرە دەیناسی و تێکەڵاوی بوو.

هەرسێ براکەی بە ئۆتۆمبیلە بی ئێمەکەی برا بچوکەکەیان لەماوەی کەمتر لە 5 دەقەدا گەشتنە سەر شەقامە سەرەکیەکەوەو مامۆستا عەلیان هەڵکرت.

ئەو شەوە هەمو شار گەڕان، یەکەیەکە بەو درەنگە وەختە چونە ماڵی هەموو خزمەکان، هەموو ئەو خاوەن دوکانی مۆبایلانانەیان لەخەو هەستاند کە لەگوزەرەکەدا هاوڕێی بون.

تەنانەت بەڕێوەبەری پۆلیس بەخۆی و چەند سەیارەکەیەوە هەموو کۆڵانەکانی شار گەڕا.

بەیانی ڕێك سەعات 6.30 مامۆستا عەلی پاش بەسەربردنی درێژترین شەو لەتەمەنی و پاش ئەوەی لەدۆزینەوەی سەلمان نائومێدبوو لەبەر قەرەباڵغی ماڵ خۆیان لەماڵی براناوەنجیەکەیان سەرخەوێکی شکاند، بەزەنگی مۆبایلەکەی وەئاگات، بەڕێوەبەری پۆلیس بوو.

سەعات 6,28 شۆفێرێك کە بە شەقامە سەرەکیەکەدا تێپەڕدەبێت لە چاڵایەکداو لەژێر موحاجەرەکانی ئەو شەقامەی لەشەقامی سەرەکی تونێلەکەوە جیادەبێتەوە و رووە رۆژئاوا دێت جەستەیەك دەبینێ کە کەوتوە بەسەر دەمدا.

مامۆستا عەلی و براکانی و بەڕێوەبەری پۆلیس و خەڵکی گەرەك و ژمارەیەکی زۆر لە مۆبایل فرۆش بەو بەیانییە زووە لەکەسانی یەکەم دەبن کە دەگەنە سەر تەرمەکە.

مامۆستا عەلی دەست درێژدەکات و تەرمەکە دەخاتە سەر پشت، سەیرێکی ناوچاوانی سەلمان دەکات کە هێشتا فێنکی خوڵەکە لەسەر دەموچاوێتی، بەبێدەنگ و بێ ئەوەی هیچ قسەیەك بکات چاوی سەلمان دادەخات و بۆیەکەم جار لەهەموو ژیانیدا بۆ مردنی کەسێك چەند فرمێسکێك لەچاوی دەکەونەخوارو بەهەردوو دەستی کوڕەکەی هەڵدەکرێت و دەیخاتە سەیارەکەی بەڕێوەبەری پۆلیسەوە.

ساڵانێك دوای ئەوە مامۆستا عەلی لەبێدەنگیەکی قوڵدا ژیاو پاش ئەوەی بۆ یەکجاری وازی لەسەیرکردنی کەناڵی جەزیرە هێنا، کتوپڕ لەرۆژێکی ساردی زستاندا بەحەسرەتی وەڵامی ئەو پرسیارەی کە لای هیچ کەس وەڵامێکی راستی دەست نەدەکەوت ئەوەی کە ئایا سەلمان خۆی خۆی خستۆتە خوارەوە یاخود سەیرکردنی باڵۆنەکان غافڵگیریکردووەو کەوتۆتە خوارەوە، بۆ هەتایە گیانی لەدەستدا.

بەڕێوەبەری پۆلیس لەتەنیشت تەرمەکەوە مۆبایلەکەی سەلمانی هەڵگرت و سەیریکرد جگە لە 15 تەلەفونی مامۆستا عەلی و براکانی، نامەیەکی تەوانەکراویش کە هێشتا نەنێردرابوو و بێ ئەوەی هیچ کەسێکیش بزانێت بۆ کێ نوسراوە لەسەر شاشەکەبوو " نازانم ئەم نامەت بۆ بنێرم یان نا، بەڵام هەستێکی قوڵم تێدایە کە وام لێدەکات خۆشم بوێیت و نامەت بۆ بنوسم، ئێستا من زۆر تەنهام، لەتەنهایدا کە هاتم لەخوارەوە لای یاریگاکە وەستام بەڵکو یاری ئەو گەنجانە تەنهایم دەربکات، نازانم چەند وەستام بەڵام بیری تۆم دەکرد، کەچی گەنجیك شوتێکی لێداو تۆپەکە دای لەمن و خەیاڵەکانی بچڕاندم، هاتمە سەر بەرزاییەکە بۆلای موحاجەرەکان کە هەندێك دوورە و دەڕوانێت بەسەر یاریگاکەدا و لەنێوانیشیاندا دۆڵێکی تاریك هەیە کە رۆشنایی بڵاجکتۆری یاریگاکەش ناتوانێت رۆشنی بکاتەوە.

ئێستا خۆمداوە بەسەر موحاجەرەکانداو جارێکی تریش بیری تۆدەکەم، هەمیشە دەمەوێت تۆ لەیادمابیت، لەخەیاڵمدا زیندوبیت، دەنکت لەرۆحما بزرەنگێتەوە، بەڵام ناتوانم......

ببورە ئەوە هاوەڵێکی کۆنم هات و هەندێك قسەمان کرد، باش بوو زو رۆشت و زۆر دای نەبڕیم لێت، ئەو هاوەڵەم خۆی بەرۆشنبیر دەزانێت و باسی چیرۆکی عاشقانەی گەورە گەورەی ناو کتێبەکان دەکات، بەڵام من لەواقیعدا عاشقی تۆم، من لەواقیعدا شەیدای تۆم... هاتوموتە ئەمدیوو پاڵم داوەتە موحاجەرەکان و رووەو شار وەستاوم.

چیت بۆ بنوسم، ئەمشەو خۆشترین شەوی منە، من هەمیشە کۆتاییەکانی شەوانی هاوینم خۆشدەوێت، هەوایەکی فێنك لەدەریاچەکەوە هەڵدەکات و بەشاخەکەدا هەڵدەزنێت و دێتە ئەمدیوە بۆ ئاسمانی شار، هەواکە ئێستا لەروخسارمدەدات، مانگ چەند جوانە بەم شەوە کە تەنها وبێدەنگ سەیری شار دەکات، ئەمشەو زۆر بیرمکردی، هاتوم هەندێك لەژێر ئەو مانگەشەوەو تیشکی روناکی ئەو باڵۆنانەدا رۆحی خۆم خاڵی بکەمەوە لێت ، ئێستا سەعات 10.59 دەقیقەیەو سەیری ئەو باڵۆنانە دەکەم وخ......"

- **لە ژمارە 87 ی گۆڤاری (ئاینده)ی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم بلاوبوەتەوە.**